

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 471. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139955040848/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

17) *Person*. Enkelte steder rettes de gamle 2. personsformer (fx. *blevst* 11.2.4 *brødst* 50.1.3), men de fleste henstår urettede til *J²*. 81.3.3-4 rettes *veedst* blot til *veedt du* (*J⁰*; *veed du*).

18) *Modus*. Ingen ændringer bemærket.

19) *Tempus*. 19.1) Formen *gjorde(s)* rettes til *gjorde* 222.2.5 267.9.4, også i tilfælde, hvor den rimer på *borte*: 19.2.4 185.5.5 270.2.5, men rettelsen er ikke gennemført (se fx. 239.3.3).

19.2) *Svage partitipler*, hvis stamme ender på *-d*, ændrer i perf. part. *-d* > *-dt*, ikke blot hvor de skulle kongruere med subj. af neutrum: *bortstrødt* 246.5.1 (~ *forødt* > *forødt* efter subj. i fk.) eller står efter *har*: *har født* 14.1.2 44.1.1 ofl. *kædt* 43.1.4 *stridt* 273.3.2 274.1.2 *irødt* 49.3.8 133.4.6 (~ *rødt*), *beredt* 24.5.6 (~ *sted*), 254.8.5 (do.) (*bered* bøvaret 224.8.4), men også ved *er* m. subj. af fælleskøn: *forødt* 246.5.2 *født* 11.2.4 15.2.5 21.3.1 (*t* fjernes i *J⁰⁻¹*), 225.1.3. Ændringen er dog ikke fuldt gennemført, navnlig ikke i rim, se exx. u. A-I.

20) *Præsens participium*: *triumpherendes* > *triumpherende* 267.12.3.

21) *Afledning*. Om *befalning* se u. *J¹*.

22) *Enkelte ord*. *J²*'s form *villie* genindsættes 3 steder, hvor *J²⁻³* (og originalerne) har *vulle*: 70.2.1 (~ *stille*), 70.2.5 73.1.4. — Om *lvi(v)le* se u. *J¹*. — (*ik*)*kuns* rettes > (*ik*)*kun* 117.13.8 184.5.3 (4.9.4 har alle udgaver *kun*). — Der reguleres stadig på brugen af *en/een*, men konsekvens opnås ikke. Under *J¹* er nævnt en del rettelser *een* > *en*, omvendt rettes *et* > *et* 79.2.5. — Om *domdag* > *domsdag*, se u. *J²*.

Medens de tidligere udgaver veksler mellem *salan* og *sathan*, gennemføres den første form (så vidt ses) i *J¹*, se fx. 69.10.6.

Ifølge Arlaud 337 har *J¹* gennemført en (i *J²* forsøgt, i *J⁰* delvis opgivet) skelnen mellem *lov* 'lex', 'venia' og *lof* i bet. 'laus' (se fx. 5.3.6 78.14.1 126.7.3 188.5.7 (*F J¹⁻²*) 267:6.2, 8.1 268:5.7, 6.3 269:1.1, 8.4 270.1.2); *den* gennemføres også, hvor et (sjæ)rim krænktes, fx. ~ *skov* 4.2.8, ~ *behov* 76.10.2 96.13.7 115.7.2 267.3.3. Tilsvarende adskillelse findes i bibeloversættelserne 1717 ff. og Pontoppidaus salmebog (1740), men originalmass. og *K S T* har *Lov*. På tilsvarende måde indføres (if. Arlaud 337) adskillelse af *føer* (imperativ af *føre*) og *før* (konjunktion).

23) *Tekstændringer*. Medens vi endnu i *J¹* med nogen sikkerhed tørde formode, at en række tekstændringer skyldtes forfatteren, er dette mere tvivlsomt for *J²*'s vedkommende. Der forekommer ganske visst forholdsvis mange ændringer, som ikke er af rent ortografisk natur, men de er gennemgående ubetydelige og tilhører alle den art forskydninger, som finder sted, hvor en sætler dels er mindre omhyggelig, dels ønsker at forbedre teksten på steder, der falder lidt tungt eller synes forvanskede. De vigtigste exx. kan ordnes i flg. kategorier:

1) *Forringelser*. a) Åbenbare forvanskninger: i *midleren* > *imidlertid* 107.5.3 (mærkeligt nok genfindes denne fejl i *T²*), *forøilder* > *forølder* 196.13.3 *Betyder det dog ey* (*J¹⁻²* < *ney J²⁻³*), jf.: *Saa gielder det dog ey J¹*, *Saa gielder det dog Ney F* 165.2.8 (jf. *S*); 193.5.4